

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 19. november 2010
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1474
Dok.: BBO41563

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 37 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 13. oktober 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfoed (EL).

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 37 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes kommentere artiklen: "Lovforslag er en bombe under borgernes retssikkerhed" i Information den 12. oktober 2010.”

Svar:

1. Offentlighedskommissionen afgav i november 2009 betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven, som indeholder et udkast til en ny offentlighedslov. Der var – bortset fra på enkelte punkter – enighed i kommissionen om lovudkastet. Justitsministeriet forventer snart for Folketinget at fremsætte et forslag til en ny offentlighedslov, som bygger på det lovudkast, der var indeholdt i betænkningen, og som på en lang række punkter lægger op til at udbygge lovens grundlæggende princip om åbenhed og demokratisk kontrol med den offentlige forvaltning.

Justitsministeriet agter samtidig med forslaget til en ny offentlighedslov at fremsætte et forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen), der i lyset af forslaget til offentlighedsloven lægger op til at foretage en række ændringer i forvaltningsloven og retsplejeloven af dels indholdsmæssig, dels redaktionel karakter med henblik på at skabe parallelitet mellem på den ene side offentlighedsloven og på den anden side forvaltningsloven og retsplejeloven, hvor dette skønnes hensigtsmæssigt.

Forslaget om at skabe den nævnte parallelitet tager til dels afsæt i anbefalinger fra Offentlighedskommissionen (jf. den nævnte betænkning side 885 ff.) og skal navnlig ses i lyset af, at forvaltningslovens regler om partsaktindsigt i afgørelsessager dels er opbygget på samme måde som reglerne om aktindsigt i den gældende offentlighedslov, dels i vidt omfang svarer indholdsmæssigt til disse regler. Også retsplejelovens regler om aktindsigt er i et vist omfang inspireret af opbygningen og formuleringen af reglerne om aktindsigt i den gældende offentlighedslov (og den gældende forvaltningslov).

2. Den artikel i Information, der er nævnt i spørgsmålet, handler om det forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven, som er omtalt i pkt. 1, og som i udkast har været sendt i høring med en frist til den 20. oktober 2010.

I artiklen er der fremsat nogle kritiske bemærkninger i forhold til lovudkastets i § 14 a, stk. 1, der har følgende ordlyd:

”§ 14 a. Retten til aktindsigt i dokumenter omfattet af § 12 og § 14 omfatter uanset disse bestemmelser oplysninger om en sags faktiske grundlag, i det omfang oplysningerne er relevante for sagens afgørelse. Det samme gælder oplysninger om eksterne faglige vurderinger, som findes i sådanne dokumenter, der er omfattet af § 12 og § 14, nr. 1-2.
Stk. 2. [...]”

Bestemmelsen i § 14 a, stk. 1, viderefører med visse sproglige ændringer den gældende pligt efter forvaltningslovens § 12, stk. 2, og § 14, stk. 2, til at foretage såkaldt ekstrahering af faktiske oplysninger i dokumenter (herunder interne dokumenter), der er undtaget fra aktindsigt.

Bemærkningerne i artiklen drejer sig om den nærmere afgrænsning af udtrykket ”oplysninger om en sags faktiske grundlag” i § 14 a, stk. 1.

I artiklen giver afdelingsformanden Oluf Jørgensen fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole bl.a. udtryk for, at der med bemærkningerne til udkastet til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven sker en voldsom indsnævring i forhold til, hvad der ligger i begrebet ”en sags faktiske grundlag”, og der peges i den forbindelse på et eksempel med en byggesag, der til illustration af indholdet af en anden bestemmelse – lovudkastets § 14 b – er anført i lovudkastets bemærkninger. Det anføres, at det fremgår af eksemplet, at ministeriet kalder en analyse af f.eks. jordbundsforhold en faglig vurdering, som der kun skal være aktindsigt i, hvis myndigheden normalt indhenter den slags som en eksternt vurdering. Det anføres endvidere, at Oluf Jørgensen er af den opfattelse, at tiden herved skrues tilbage til den første offentlighedslov fra 1970, idet retten til aktindsigt ved den gældende offentlighedslov fra 1985 blev udvidet til oplysninger om en sags faktiske omstændigheder, der er af væsentlig betydning for sagsforholdet. Det anføres, at forskellen fra 1970-loven er, at ud over sagens objektive konstaterbare forhold gælder indsigt nu også vurderinger af en sags faktiske forhold, f.eks. en analyse af jordbundsforhold i en byggesag.

I artiklen anføres det endvidere, at professor i forvaltningsret Steen Rønsholdt, Københavns Universitet, understreger, at det er vigtigt præcist at få afklaret, hvad Justitsministeriet mener med lovbemærkningerne i det nye lovforslag, og at han bakkes op af professor Carsten Henriksen, Københavns Universitet, der giver udtryk for, at det ser ud, som om

ministeriet trækker grænserne for aktindsigt i interne dokumenter snævrere, end Offentlighedskommissionen har gjort.

3. Det eksempel på ekstraheringspligtens omfang i en byggesag, der er fremhævet i den omhandlede artikel, er nævnt i lovudkastet i relation til forslaget til § 14 b, der indebærer en udvidelse af ekstraheringspligten. Denne bestemmelse har følgende ordlyd:

”§ 14 b. I sager, hvor det er almindelig praksis at indhente eksterne faglige vurderinger af spørgsmål til brug for afgørelsen af den pågældende type sager, omfatter retten til aktindsigt oplysninger om interne faglige vurderinger i endelig form, som måtte være foretaget af de pågældende spørgsmål.”

Bestemmelsen, der er ny, fastsætter en pligt til (efter lovens almindelige regler) at meddele parten aktindsigt i visse interne faglige vurderinger i endelig form. Bestemmelsen fastslår således, at der i sager, hvor det er almindelig praksis at indhente eksterne faglige vurderinger af spørgsmål til brug for afgørelsen af den pågældende type sager, omfatter retten til aktindsigt oplysninger om interne faglige vurderinger i endelig form, som måtte være foretaget af de pågældende spørgsmål.

4. Udkastet til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven har som nævnt været i høring med en frist indtil den 20. oktober 2010, og Justitsministeriet er for tiden i gang med at gennemgå og vurdere de modtagne høringssvar med henblik på at vurdere, om der er behov for at justere i lovudkastet. Når dette arbejde er afsluttet, vil et (revideret) forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven blive fremsat for Folketinget og en kommenteret høringsoversigt sendt til Retsudvalget.

Det skal imidlertid fremhæves, at det ikke er hensigten med forslaget til § 14 a, stk. 1, at indsnævre partens ret til indsigt, og at det i overensstemmelse hermed i lovudkastets bemærkninger til § 14 a, stk. 1, er anført, at bestemmelsen med visse redaktionelle og sproglige ændringer viderefører de gældende bestemmelser i forvaltningslovens § 12, stk. 2, og § 14, stk. 2, om ekstraheringspligt. Det anførte svarer til det, Justitsministeriet har oplyst i den e-mail til Information, som er omtalt i artiklen.

Det fremgår endvidere af pkt. 4.3.7.2 i lovudkastets almindelige bemærkninger, at ændringerne af de gældende ekstraheringsbestemmelser i forvaltningslovens § 12, stk. 2, og § 14, stk. 2, foretages med henblik på

at sikre, at der gælder samme pligt til at ekstrahere faktiske oplysninger og eksterne faglige vurderinger fra dokumenter undtaget fra aktindsigt efter forvaltningsloven som efter offentlighedsloven.

I lyset af den usikkerhed om indholdet af lovudkastets § 14 a, stk. 1, som det omhandlede eksempel om en byggesag, har givet anledning til, kan Justitsministeriet oplyse, at ministeriet vil udforme lovforslagets bemærkninger, så der ikke efterfølgende kan opstå berettiget tvivl om, at der med § 14 a, stk. 1, lægges op til at videreføre gældende ret.